

Briselē, 2022. gada 26. aprīlī
(OR. fr)

8452/22

ELARG 33
COWEB 41

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2022. gada 26. aprīlis
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Revīzijas palātas Īpašais ziņojums Nr. 1/2022 "ES atbalsts tiesiskumam Rietumbalkānos: neraugoties uz centieniem, pamatproblēmas saglabājas" – Padomes secinājumi

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 1/2022 "ES atbalsts tiesiskumam Rietumbalkānos: neraugoties uz centieniem, pamatproblēmas saglabājas", kurus Vispārējo lietu padome pieņēma 2022. gada 22. martā.

Padomes secinājumi par Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 1/2022

"ES atbalsts tiesiskumam Rietumbalkānos: neraugoties uz centieniem, pamatproblēmas saglabājas"

1. Padome pateicas Eiropas Revīzijas palātai par tās Īpašo ziņojumu Nr. 1/2022 attiecībā uz ES atbalstu tiesiskumam Rietumbalkānos un pienācīgi ņem vērā tajā ietvertos secinājumus un ieteikumus.
2. Padome atgādina savus secinājumus par paplašināšanos un stabilizācijas un asociācijas procesu, jo īpaši 2021. gada 14. decembrī pieņemtos secinājumus. Tiesiskums ir viena no pamatvērtībām, kas ir ES pamatā, izšķirošs demokrātiskas pārveides aspekts gan paplašināšanās procesa, gan stabilizācijas un asociācijas procesa centrā un galvenais kritērijs, pēc kura tiek vērtēts progress virzībā uz dalību Eiropas Savienībā.
3. Padome atzīmē, ka revīzijas mērķis bija izvērtēt, vai ES atbalsts tiesiskumam Rietumbalkānos ir bijis efektīvs, jo īpaši, vai tas bija labi izstrādāts un sasniedza plānotos rezultātus. Šajā nolūkā revidenti pārbaudīja ES palīdzības elementus un divus savstarpēji saistītus darbību virzienus: i) finansiālo atbalstu, lielākoties saskaņā ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu ("*IPA*") un ii) politisko un politikas dialogu, īpašu uzmanību pievēršot ES prioritātēm tiesiskuma jomā Rietumbalkānos.
4. Padome uzsver, ka šīs revīzijas konstatējumi un ieteikumi ir būtiski fundamentālo tiesiskuma reformu virzībai Rietumbalkānos, tomēr atzīmē, ka revidentu veiktā pārbaude attiecās uz laikposmu no 2014. līdz 2020. gadam, jo īpaši uz ES finansiālo atbalstu, kas sniegts saskaņā ar *IPA II*.

5. Padome pienācīgi ņem vērā Revīzijas palātas vispārējo secinājumu, ka, lai gan ES darbības ir veicinājušas reformas, tās kopumā ir maz ietekmējušas fundamentālas tiesiskuma reformas reģionā un ka galvenais iemesls tam ir nepietiekamā vietējā politiskā griba virzīt vajadzīgās reformas. Padome atzinīgi vērtē to, ka Revīzijas palāta ir atzinusi ES ieguldījumu reformās atsevišķās jomās, piemēram, tiesu iestāžu efektivitātes uzlabošanā, attiecīgo tiesību aktu izstrādē un proaktīvas pieejas veicināšanā cīņā pret korupciju. Tomēr tā ar bažām atzīmē Revīzijas palātas secinājumu par to, ka praksē ES atbalsts ir bijis nepietiekams, lai risinātu pastāvīgās problēmas tādās jomās kā tiesu iestāžu neatkarība, varas koncentrācija, politiskā iejaukšanās un cīņa pret korupciju.
6. Padome arī pieņem zināšanai Revīzijas palātas secinājumu par to, ka vājas finansiālās un institucionālās spējas, kā arī nepietiekama atbildība par reformām rada šķēršļus projektu ietekmei un ilgtspējai. Palāta konstatē, ka, lai gan Komisija un tās īstenošanas partneri ir apzinājuši šos riskus, riska mazināšanas pasākumi ziņojuma aptvertajā periodā nav bijuši pietiekami. Turklāt Revīzijas palāta norāda, ka projektu finansēšanas un īstenošanas priekšnosacījumi netika piemēroti konsekventi, iespēja noteiktos apstākļos apturēt palīdzību ziņojuma aptvertajā laikposmā tika izmantota tikai reti un noteikumi par politisko nosacījumu piemērošanu nebija skaidri. Saskaņā ar Revīzijas palātas sniegto informāciju rezultāti, kas sasniegti ar ES atbalstu pilsoniskās sabiedrības rīcībai tiesiskuma jomā, arī tika uzskatīti par nepietiekamiem šīs jomas vajadzību apmierināšanai, un tie netika rūpīgi uzraudzīti.
7. Padome pieņem zināšanai Komisijas atbildes, kas pievienotas Īpašajam ziņojumam Nr. 1/2022, un atzīmē, ka Komisija ir akceptējusi lielāko daļu Revīzijas palātas ieteikumu un dažiem no tiem jau ir pievērsusies, cita starpā palielinot atbalstu mediju brīvībai un plurālismam, pastiprinot centienus uzlabot projektu izstrādi un ziņošanu par rezultātiem.

8. Padome atzīmē, ka revīzijā netika novērtētas ne no pārskatītās paplašināšanās metodikas piemērošanas izrietošās svarīgās norises, ne jauno iespēju, kas paredzētas saskaņā ar *IPA III*, īstenošana. Padome pieņem zināšanai Revīzijas palātas ieteikumus attiecībā uz *IPA III* īstenošanu un uzsver, cik svarīgi ir jebkādi iespējamie turpmākie konstatējumi un ieteikumi, kas jāiesniedz laikā, kad tos var ņemt vērā sarunās par *IPA III* regulu.

Padome atgādina, ka pārskatītā paplašināšanās metodika ar vēl lielāku uzsvāru uz fundamentālajām reformām tiecas dot jaunu impulsu pievienošanās procesam, padarot to paredzamāku, ticamāku un dinamiskāku un pakļaujot to stingrākai politiskai vadībai, balstīt to uz objektīviem kritērijiem un stingriem pozitīviem un negatīviem nosacījumiem, kā arī atgriezeniskumu. Šajā sakarā Padome atkārtoti apstiprina savu vēlmi stiprināt šo dalībvalstu politisko vadību ES pievienošanās procesā, jo īpaši, uzturot regulāru politisko dialogu ar partneriem.

Padome arī atgādina, ka *IPA III* regulā paredzētās palīdzības pamatā ir gan uz sniegumu balstīta pieeja, gan taisnīga sadalījuma princips, un tā ir diferencēta pēc apjoma un intensitātes atkarībā no saņēmēju darbības rezultātiem, kā arī viņu vajadzībām, īpašu uzmanību pievēršot pamatprincipiem. Būtiskas regresijas vai ilgstoša progresā trūkuma gadījumā palīdzību attiecīgi pielāgo, tostarp, proporcionāli samazinot līdzekļus un novirzot tos tā, lai netiktu apdraudēts atbalsts pamattiesību, demokrātijas un tiesiskuma uzlabošanai, tostarp atbalsts pilsoniskajai sabiedrībai un attiecīgā gadījumā sadarbība ar vietējām iestādēm. Ja progress ir atsākts, palīdzību arī ir attiecīgi jāpielāgo, lai turpinātu atbalstīt minētos centienus. Stiprina pilsoniskās sabiedrības organizāciju – tostarp vajadzības gadījumā kā tiešo palīdzības saņēmēju – spējas.

9. Tādēļ Padome aicina Komisiju un attiecīgā gadījumā EĀDD īstenot šādus Revīzijas palātas ieteikumus: 1) stiprināt tiesiskuma reformu veicināšanu paplašināšanās procesā, cita starpā, nosakot stratēģiskus mērķus katram saņēmējam; 2) turpināt atbalstīt un stiprināt spējas pilsoniskajai sabiedrībai, kas iesaistās tiesiskuma reformās un plašsaziņas līdzekļu brīvības veicināšanā; 3) pilnībā izmantot finansiālās palīdzības modulāciju, ko sniedz *IPA III* regula; un 4) stiprināt uz rezultātiem orientētu ziņošanu par projektiem un uzraudzību.
10. Padome aicina Komisiju līdz gada beigām informēt Padomi par progresu, kas sasniegts saistībā ar Revīzijas palātas īpašajā ziņojumā minētajiem jautājumiem, un nodrošināt to sistemātisku risināšanu.
11. Padome atkārtoti apstiprina savu apņemšanos attiecībā uz paplašināšanos, kas joprojām ir svarīga Eiropas Savienības politika, saskaņā ar atjaunoto vienprātību par paplašināšanos, kas apstiprināta 2006. gada 14. un 15. decembra Eiropadomē un pēc tam pieņemtajos Padomes secinājumos. Padome uzsver, ka ES joprojām ir gatava sniegt palīdzību, un mudina Rietumbalkānu partnerus pastiprināt centienus un skaidri izrādīt apņemšanos īstenot tiesiskuma reformas savu iedzīvotāju interesēs.
